

Vergaderjaar 2021–2022

35 657

Wijziging van de Wet financiering politieke partijen in verband met de evaluatie van deze wet (Evaluatiewet Wfpp)

35 373

Rusland

Nr. 63

BRIEF VAN DE MINISTER VAN BINNENLANDSE ZAKEN EN KONINKRIJKSRELATIES

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 17 maart 2022

Tijdens het debat over de situatie in Oekraïne op 28 februari jl. (Handelingen II 2021/22, nr. 56, Debat over de situatie in Oekraïne) heeft de Minister-President toegezegd dat ik u een overzicht zou toesturen van de eventuele giften die Nederlandse politieke partijen in de jaren 2014–2020 hebben ontvangen uit de Russische Federatie. Met deze brief voldoe ik aan deze toezegging.

De Wet financiering politieke partijen (Wfpp) is op 1 mei 2013 in werking getreden. Sindsdien hebben de politieke partijen en hun neveninstellingen overzichten van giften en schulden boven de wettelijke drempelbedragen aan de toezichthouder moeten verstrekken over de periode 1 mei t/m 31 december 2013 en de jaren 2014 tot en met 2020. Deze overzichten moeten gecontroleerd zijn door een onafhankelijke accountant en door deze accountant voorzien zijn van een goedkeurende verklaring. De verantwoording over 2021, inclusief een overzicht van giften en schulden en goedkeurende accountantsverklaring, moet voor 1 juli a.s. worden ingediend. Voor de Tweede Kamerverkiezingen van 2017 en 2021 hebben de politieke partijen aanvullende overzichten van giften en schulden van de partij en overzichten van giften aan kandidaten op de kandidatenlijst in moeten dienen.

De overzichten van giften en schulden heb ik eerder openbaar gemaakt op rijksoverheid.nl. Uit deze overzichten blijkt niet van enige directe gift of schuld uit de Russische Federatie aan/van politieke partijen in deze

periode boven de wettelijke drempelbedragen ¹ Het voorstel tot wijziging van de Wet financiering politieke partijen in verband met de evaluatie van deze wet (verder: de Evaluatiewet) bevat een voorstel om giften van buiten de Europese Unie (EU) en de Europese Economische Ruimte (EER) te verbieden. Na de inwerkingtreding van dit wetsvoorstel zal het politieke partijen, neveninstellingen en kandidaten van deze partijen niet langer zijn toegestaan om giften uit de Russische Federatie te ontvangen.

Hoewel er dus geen giften vanuit de Russische Federatie in de door de politieke partijen aangeleverde overzichten zijn opgenomen valt het niet uit te sluiten dat politieke partijen, neveninstellingen en/of kandidaten via een tussenpersoon giften uit dit land hebben ontvangen. Dit kan zowel een natuurlijke persoon als een rechtspersoon zijn. Omdat het bij giften van rechtspersonen niet altijd duidelijk is wie de natuurlijke personen achter deze rechtspersonen zijn, heeft de Evaluatie- en Adviescommissie Wet financiering politieke partijen (commissie-Veling) geadviseerd om politieke partijen te verplichten om bij giften van rechtspersonen boven de drempel voor openbaarmaking te melden wie de eigenaren/bestuurders van de rechtspersoon zijn.² In de Evaluatiewet is daarom het voorstel opgenomen om rechtspersonen te verplichten te melden wie de uiteindelijk belanghebbenden van de rechtspersoon zijn. Deze gegevens worden vervolgens openbaar gemaakt door de toezichthouder. Hierdoor ontstaat er meer inzicht in de achtergrond van giften van rechtspersonen dan in de huidige situatie het geval is. De Evaluatiewet bevat tevens een voorstel om politieke partijen te verplichten om alle giften die zij en hun neveninstellingen en kandidaten voor Tweede Kamerverkiezingen vanuit andere lidstaten van de EU en de EER dan Nederland hebben ontvangen, te melden bij de toezichthouder, die deze giften vervolgens openbaar maakt. Ook dit voorstel draagt bij aan het verder vergroten van de transparantie van buitenlandse financiering van Nederlandse politieke partijen.

De Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties,
H.G.J. Bruins Slot

¹ De enige opgave van een politieke partij waar een direct relatie met Rusland zou kunnen worden gelegd betreft een schuld uit 2019 van € 88.892,35 van de Foundation Max van der Stoel (een neveninstelling van de PvdA) bij het bedrijf Russia Travel. Dit bedrijf is een Nederlandse rechtspersoon en gelet daarop is er geen sprake van een schuld aan een rechtspersoon uit de Russische Federatie.

² Evaluatie – en Adviescommissie Wet financiering politieke partijen, Het publieke belang van politieke partijen (Den Haag 2018), pagina 6.